

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/32/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

248/2015. számú (VI. 25.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹** 2015. január 21-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. június 25-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos beadványát 2015. január 21-én, elektronikus úton terjesztette elő, a vele szemben 2015. január 13-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2015. január 13-án, az esti órákban a fiával (K. Z-dal) kolbászt töltek a saját konyhájukban, ahol még két további személy tartózkodott: az anyósa (Sz. I.) és a barátnője (H. S.). Kis idő elteltével az anyósa és a fia között nézeteltérés alakult ki. A fia bekísérte az anyósát a szobájába kiabálás közepette, mivel az anyósa itt állapotban volt. Ezt a tényt az anyósa barátnője is meg tudja erősíteni. Ezután az anyós barátnője átment a lányához (H. Á-hez) azzal a kéréssel, hogy hívjon rendőrt. Á. leültette a konyhájában, hogy várja meg míg átjön a panaszos házába, hogy megnézze mi is történt, mert előfordult, hogy az anyósa oktanul hívta a rendőrséget. Ezek után Á. megjelent a panaszos házában és kérdőre vonta a panaszost és a fiát, hogy valójában mi is történt. H. S. elmesélte az előzőekben leírtakat, hogy nem történt semmi olyan dolog, amiért Sz. I-nek rendőrt kellene

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hívnia. A két hölgy távozott a panaszos lakásából, hogy hazamenjenek beszélni a panaszos anyósával. A panaszos és a fia utólag tudták meg, hogy az anyósa azalatt míg a két hölgy náluk tartózkodott rendőrt hívott és elhagyta a házukat. A panaszos és a fia közben folytatták a munkájukat, majd arra lettek figyelmesek, hogy két rendőr nyitja ki az ajtójukat. A panaszos fiát durva hangnemben azonnal kérdőre vonták, hogy miért fojtogatta a nagymamáját, mert ő a telefonban ezt állította. A panaszos erre a hangnemre reagálva válaszolta, hogy egyáltalán hogyan jutottak a rendőrök a kapun belülré. Szerette volna a panaszos elkérni a rendőrök azonosítóját, hogy panaszt tegyen, de a rendőrök idegesen azt válaszolták, hogy a nagymama engedte be őket. A panaszos elmondta, hogy a fia többször hívta a rendőrséget annak érdekében, hogy panaszt tegyen, mivel többszöri kérésre sem adták meg azonosítóját, viszont mire telefonbeszélgetésre került volna sor addigra a két rendőr már a kapun kívül tartózkodott. Közülük az egyik visszakiabálta a nevét, hogy K. S. A panaszos utánuk eredt, mivel csak nevet hallott, azonosítóját nem. A panaszos továbbra is megpróbálta az azonosítóját elkérni, de ezt ismét megtagadták a rendőrök, így a panaszos nem tudta felírni a két rendőr azonosítóját. Eközben a fia a központból kapott egy telefonszámot, amin a panaszt be lehet jelenteni, azonban sajnálatos módon nem volt elég pénz a telefonján, így elindult a telefonfülke felé, de csak a kapuig jutott, mivel a két rendőr nem engedte tovább. Erre a panaszos rázárta a kaput és elköszönt. A rendőrök erre azt válaszolták, hogy előállítják a panaszt és a fiát is. A panaszos visszakérdezett, hogy milyen alapon, hiszen nem csináltak semmit. Ekkor a rendőrök már erősítést hívtak, rájuk rúgták a kaput. A panaszos kezét kicsavarták, az orrába könyököltek úgy, hogy még a szemüvege is leesett és megsérült, az orrnyerge vérezni kezdett, majd nekivágták a kerítésnek, megbilincseltek és bevitték a fiával egyetemben a rendőrségre, ahol a panaszos anyósát már kihallgatták. Pár óra elteltével aláírtak velük egy papírt, hogy sérülésük nem keletkezett és az előállításuk alatt panasz nem történt, pedig sérüléséről látvány is készült, ahová a rendőrök vitték el. A történetek alapján úgy érzi, hogy a rendőrök megalázták őket és nem szabályszerűen jártak el.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a M. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2015. február 27-én kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy P. K. r. törm. és K. S. r. törm. 2015. január 13-án 8 órától 20 óráig járőr szolgálatot látott el a M. Rendőrkapitányság illetékességi területén, amely során a TIK utasítására megjelentek a panaszos lakásán, mivel Sz. I. (a panaszos anyósa) bejelentést tett, hogy unokája és veje meg akarják verni, ezért ő kimenekült a házból és nem engedik vissza; így erre tekintettel kérte a rendőri intézkedést.

A rendőri jelentések szerint 2015. január 13-án, 19 óra 30 perc körüli időben a bejelentés helyszínére P. K. r. törm. és K. S. r. törm. érkezett ki. Az intézkedő rendőrök jelentése szerint amikor megjelentek a bejelentés helyén, akkor meghallgatták Sz. I-t (a panaszos anyósát), mint bejelentőt, aki elmondta, hogy a bejelentést megelőzően az unokájával (K. Z.) szóváltásba keveredett, mert unokája a cserepes virágait a ház udvarára kidobta. Továbbá elmondta, hogy a szóváltás közben az unokája megpróbálta fojtogatni őt, de ezt tapasztalva kifutott az utcára, és azóta az unokája és veje (a panaszos) hangosan kiabálnak vele, szidalmaznak, ezért nem mer visszamenni a házba.

Ezt követően az intézkedő rendőrök a bejelentő engedélyével bementek a panaszos ingatlanába, ahol igazoltatták a panaszost és fiát, valamint meg is hallgatták őket a történetekre vonatkozóan. Az unoka szemmel láthatóan ittas állapotban volt, de a rendőri kérdésre elmondta, hogy amit nagyanyja állít az nem igaz, ő nem veszekedett vele, nem dobálta ki a cserepes virágait, hanem a nagyanyja veszekedett vele és az édesapjával (a panaszossal), amely során a ruháit a nagyanyja kidobálta az udvarra. A panaszos, aki szemmel láthatóan szintén ittas állapotban volt, a fia elmondását támasztotta alá és egyetértett azzal, hogy az anyósát nem fogják visszaengedni a házba.

Ezután az intézkedő rendőrök kimentek a házból, és az eset további tisztázása végett ismét meghallgatták a bejelentőt, aki a járdaszakaszon az ingatlan bejárat kapujánál várakozott. A két rendőr közölte vele unokája állítását, de ő továbbra is a bejelentésben foglaltakat mondta el, továbbá erősítette a bejelentésben foglaltakat az a tény is, hogy a ház udvarán virágcserepek és virágok heverték összetörve. A bejelentő ismételt meghallgatása közben a panaszos és fia kimentek az udvarra és a rendőri intézkedést zavarva hangoskodtak, azt ordították, hogy „ide nem jön be senki, sem a rendőrök, sem pedig az öregasszony”. Az intézkedő rendőr ezt követően felszólította őket, hogy ne zavarják az intézkedést; többszöri a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával szólította fel őket, amelynek a rendőri felszólítás ellenére sem tettek eleget. Erre tekintettel az intézkedő rendőr közölte a panaszossal és a fiával, hogy ha magatartásukat tovább folytatják, akkor előállítják őket a rendőrkapitányságra, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt. Erre a panaszos belülről a bejárat kapuhoz lépett és azt kiabálta, hogy „márpedig ti nem jöttök be” és a kaput becsukta és a benne lévő kulccsal be akarta zárni. Közben az intézkedő rendőr a TIK-en keresztül segítséget kért az intézkedés szakszerű végrehajtása érdekében. A TIK utasítására a „19 megyés program” keretében L-ön szolgálatot teljesítő P. L. r. ftzls. és R. G. r. ftőrm. a helyszínre érkezett. Eközben az intézkedő rendőr meg akarta akadályozni azt, hogy a panaszos belülről bezárja a kaput, ezért a kapura kívülről kézzel ráfogott és benyomta azt, amely során a panaszos hátralépett, miközben a homlokán a szemüvege kb. 1 centiméteres karcot okozott, amikor az félrecsúszott. Ezt követően az intézkedő belépett az udvarra és a panaszost, valamint a fiát ismételt felszólította arra, hogy vessék alá magukat a jogszerű rendőri intézkedésnek, amelynek továbbra sem tettek eleget. Eközben a helyszínre érkezett a TIK által odavezényelt rendőri erő. Ismételt felszólítást követően a panaszos fiát, aki a panaszost uszító szavakkal folyamatosan bízta, hogy ne vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, felszólítást követően megbilincselte az intézkedő rendőr, majd a panaszost is felszólította és közölte vele, hogy meg fogják bilincselni, kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni. Ezt követően a rendőri felszólításnak láthatólag eleget tett a panaszos, de amikor egyik kezére rárakta a rendőr a bilincset, akkor a panaszos aktívan ellenállt és szabad kezét nem engedte megbilincselni, ezért vele szemben testi kényszert is alkalmaztak, amelynek során jobb karját hátra helyzetbe hozta a rendőr a bilincs sikeres felhelyezése érdekében. További testi kényszer alkalmazására nem volt szükség.

Ezt követően állították elő a panaszost és a fiát a rendőrkapitányság épületébe, majd a Bűnügyi Készenléti Szolgálattal történő egyeztetést követően megállapították, hogy bűncselekmény nem történt, ezért a panaszossal és fiával szemben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentéssel éltek az intézkedő rendőrök.

Továbbá a panaszos homlokán keletkezett sérülés miatt a rendőrök orvosi vizsgálat elvégzése iránt is intézkedtek. Az ambuláns lapon rögzítették, hogy az orrgyökön a sérülés egy 1 centiméter hosszú, vízszintes karcolásos sérülés, a homlokon szintén karcolt, felületi sebzés látható, amiket a panaszos szemüvege okozott.

A szükséges iratok elkészítését követően a panaszost és a fiát is szabadon bocsátották, 2015. január 13-án 21 óra 25 perckor. A bejelentő pedig az intézkedés végén be tudott menni az ingatlanba, magánlaksértés szabálysértése miatt pedig magánindítványt nem kívánt előterjeszteni. Továbbá közölte az intézkedő rendőrökkel, hogy unokája és veje már hosszabb ideje agresszíven viselkednek vele.

A fentiekben írtakat elemezve a rendőri intézkedés szakszerűségének vizsgálatra során az alábbi megállapítások tehetők. A kapitányságvezető hivatkozik a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdésében és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (3) bekezdésében foglaltakra.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az intézkedés ténybeli alapját az adta, hogy Sz. I. bejelentéssel élt a rendőrség felé, amely szerint unokája és veje meg akarják verni, ezért ő kimenekült a házból és nem engedik vissza. Kérte a rendőri intézkedést. A bejelentő által a rendőrségre tett bejelentés jogellenes cselekmény elkövetésének a gyanúját vetette fel, így az adott helyzetben a rendőrnök intézkedési kötelezettsége keletkezett. Az intézkedés kezdeményezéséhez a szükséges fokú jogellenes cselekmény gyanúja – a bejelentés alapján – fennállt, ezért jogszerűen került sor a rendőri fellépésre. A kifejtettek okán a rendőri intézkedés megkezdése indokolt volt és az a hivatkozott jogszabályokon alapult.

A bejelentés kapcsán, a helyszínen megjelenő rendőrök intézkedésével kapcsolatban az alábbi megállapítások tehetők. Az ügyeletra a bejelentés, majd a bejelentő személy elmondása alapján megállapítást nyert, hogy a panaszos által megvalósított cselekmény felvethette az intézkedő rendőrökben a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 166. § (1) bekezdésébe ütköző és minősülő magánlaksértés szabálysértés, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdésébe ütköző és minősülő könnyű testi sértés bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. A rendőrököt intézkedési kötelezettség terhelte és az intézkedés jogalapját a bejelentésben foglalt cselekmény körülményeinek tisztázása adta.

A fentiekben írtak szerint, mivel az elkövetők az ingatlanban tartózkodtak, ezért a cselekmény tisztázása végett, az igazoltatás megkezdéséhez, az intézkedést végrehajtó rendőröknek szükséges volt az említett ingatlan udvarába belépni, amire azon kívül, hogy a bejelentő engedélyt adott, jogszabályi lehetőséget az Rtv. 39. § (1) bekezdésének h) pontja biztosított. A bejelentő által elmondottakból megalapozott volt a gyanú a fentiekben már felsorolt bűncselekmény és szabálysértés elkövetésére, ezért előállításra és az ingatlan udvarára történő belépésre okot adott az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja. Így az intézkedő rendőrök jogszerűen léptek be az ingatlanra.

A panaszos és fiának meghallgatását követően új kérdések merültek fel a rendőrökben a bejelentő felé, ezért az intézkedő rendőrök az ingatlanból távoztak és az utcán tartózkodó bejelentőhöz mentek az eset tisztázása érdekében. A rendőri jelentés szerint a panaszos és fia a házból kiment és az udvaron ordibáltak, zavarták a rendőri intézkedést. Az intézkedő rendőr többszöri felszólítása ellenére sem hagyták abba ezen cselekedetüket, ezért az általuk elkövetett cselekmény alkalmas volt a Szabs. tv. 216. §-ába ütköző és minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetésére. Erre tekintettel, mivel a fenti cselekményt a panaszos és fia többszöri rendőri felszólítás ellenére sem hagyta abba, ezért az intézkedő rendőr a rendőrkapitányságra történő előállításuk mellett döntött. Ezt követően az ingatlan udvarára kívántak bemenni az előállítás foganatosítása érdekében, de ezt a panaszos azon cselekedetével, hogy a kaput be akarta zárni, megpróbálta megakadályozni. Az intézkedő rendőr ezért a kapura ráfogva azt benyomta, amely hatására a panaszos hátralépett és közben az ajtó fejének ért, amely során a szemüvege a homlokán karcot okozott, így az intézkedő rendőrök az udvarra be tudtak lépni, amelyre az Rtv. 39. § (1) bekezdésének h) pontja adott felhatalmazást a számukra.

A szabálysértés elkövetése jogot adott a panaszos és fiának az előállítására, ezzel együtt pedig az ingatlan udvarára történő belépésre. Az előállítás jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja teremtette meg.

A kapitányságvezető továbbá megállapította, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazása mindenben megfelelt az Rtv. 15. § (1) – (2) bekezdéseiben megfogalmazott arányossági követelménynek.

Megállapítást nyert, hogy a panaszos és fia már az intézkedés megkezdésekor nem együttműködő magatartást tanúsított, ezért joggal számíthattak arra az intézkedő rendőrök, hogy az intézkedés további részében sem lesznek együttműködők, ezért segítséget kértek a TIK-től.

Továbbá a panaszossal szembeni testi kényszer alkalmazását indokolta az a tény, hogy a panaszos a jogszerűen intézkedő rendőri felhívásra nem reagált, az előállításra történő felszólításra sem volt hajlandó együttműködni. Először úgy tett mintha hagyná magát megbilincselni, majd aktívan ellenállt, ezért szükséges volt vele szemben a testi kényszer alkalmazása. Így a panaszossal szemben az Rtv. 47. § (1) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdésében foglalt követelmények figyelembevételével testi kényszert alkalmaztak.

Ezek alapján megállapítható, hogy a testi kényszer alkalmazása jog-és szakszerű, valamint – különös tekintettel a panaszos viselkedésére – arányos volt.

A testi kényszer alkalmazását követően az intézkedő rendőrök a jogszabályban előírtak szerint a panaszos ruházatát az Rtv. 31. § (1) pontja alapján vizsgálták át.

A kapitányságvezető megállapította, hogy annak érdekében, hogy az előállítás során rendkívüli esemény ne következzen be az intézkedők a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) pontja alapján, figyelmeztetést követően jogszerűen, a szükséges mértékig bilincset

alkalmaztak. Ezen felül az intézkedő rendőr a jogszerűen alkalmazott bilincset, ugyanezen szakasz d) pontja alapján is a panaszossal szemben.

Ezt követően a panaszost és fiát a rendőrkapitányság épületébe állították elő. Velük szemben a jogszerű intézkedéssel szembeni szabálysértést elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek.

A panaszos, a homlokán keletkezett sérülés miatt orvosi vizsgálaton is részt vett, amelynek elvégzése iránt a rendőrök intézkedtek. Az ambuláns lapon rögzítették, hogy az orrgyökön a sérülés egy 1 centiméter hosszú, vízszintes karcolt sérülés, a homlokon szintén karcolt felületi sebzés látható, amiket a panaszos szemüvege okozott.

A szükséges iratok elkészítését követően a panaszost és fiát 2015. január 13-án 21 óra 25 perckor bocsátották szabadon.

A bejelentő magánlaksértés szabálysértése és könnyű testi sértés bűncselekmény elkövetése miatt magánindítványt nem kívánt előterjeszteni a panaszossal és fiával szemben.

A beszerzett adatokból továbbá megállapította a kapitányságvezető, hogy a panaszost az intézkedő rendőrök az intézkedéssel szembeni panaszjogának lehetőségéről, vagyis arról, hogy milyen határidőn belül, milyen szervnél élhet panasszal a lezajlott intézkedés miatt, megfelelően tájékoztatták.

A fenti intézkedés vizsgálata során összességében megállapítható, hogy az intézkedés teljes egészében jogszerű, szakszerű és arányos volt, az intézkedő rendőrök az ügy tisztázása érdekében a tőlük elvárható alapossággal teljesítették kötelességüket.

A kivizsgálás során arra vonatkozóan adat, információ, tanú nem merült fel, ami alátámasztotta volna a panaszlevélben írtak azon részét, hogy a rendőrök nem megfelelő hangnemben, stílusban beszéltek a panaszossal. Az intézkedő rendőrök állítása szerint a panaszossal kulturáltan beszéltek, azonosítási kötelezettségüknek eleget tettek. Szolgálatukat egyenruhában látták el, amelyen azonosítószámuk, nevük, rendfokozatuk kitűzésre került. Az intézkedés megkezdése előtt a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak és közölték nevüket, rendfokozatukat, azonosító számukat és az intézkedésük okát; ennek ellenkezőjéről csak a panaszos tett kijelentést.

Végezetül a kapitányságvezető megállapította, hogy a panaszos nem tett panaszt a rendőrkapitányságon az intézkedéssel szemben.

2) A 2015. január 15-én kelt rendőri jelentés szerint K. S. r. törm. 2015. január 13-án 19 óra 30 perckor jelent meg a panaszos lakcímén, ahonnan bejelentés érkezett, amelyet Sz. I. tett meg. E szerint a bejelentést megelőzően az unokájával (K. Z.) szóváltásba keveredett, mert a cserepes virágait a ház udvarára kidobta, továbbá elmondta, hogy a szóváltás közben az unokája megpróbálta fojtogatni, de ezt tapasztalva kifutott az utcára és azóta az unokája és a veje (panaszos) hangosan kiabáltak vele, szidalmazták, ezért nem mer visszamenni a házba.

Ezt követően K. S. r. törm. meghallgatta a panaszos unokáját, aki szemmel láthatóan ittas állapotban volt, de kérdésére elmondta, hogy amit a nagyanyja állít az nem igaz, mert ő nem veszekedett vele, nem dobálta ki a cserepes virágait, hanem a nagyanyja veszekedett vele és a panasossal, amely során a ruháit a bejelentő kidobálta az udvarra. A panaszos, aki szemmel láthatóan szintén ittas állapotban volt, a fia elmondását támasztotta alá és egyetértett azzal, hogy az anyósát nem fogják visszaengedni a házba.

A rendőr ezután kiment a házból és az eset további tisztázása végett ismét meghallgatta a bejelentőt, aki a ház előtti járdaszakaszon, a bejárat kapunál várakozott. A rendőr közölte vele az unokája állítását, de őt továbbra is a bejelentésben foglaltakat mondta el, továbbá a bejelentésben foglaltakat az a tény is erősítette, hogy a ház udvarán virágcserepek és virágok hevertek összetörve.

A bejelentő meghallgatása közben a panaszos és fia kimentek a házból a ház udvarára és az intézkedést zavarva hangoskodtak, illetve azt ordították, hogy „ide nem jön be senki, sem a rendőrök, sem az öregasszony”. A rendőr felszólította őket, hogy ne zavarják az intézkedést, amelyet többszöri a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával közölt rendőri felszólítás ellenére sem tettek meg. Ekkor közölte a panasossal és fiával, hogy ha magatartásukat tovább folytatják, akkor előállítja őket a rendőrkapitányságra, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt. Ekkor a panaszos belülről a bejárat kapuhoz lépett és azt kiabálta, hogy „márpedig ti ide nem jöttök be” és a kaput becsukta és a benne lévő kulccsal be akarta zárni. Ezt K. S. r. törm. meg akarta akadályozni, ezért a kapura kívülről kézzel ráfogott, és benyomta, amely során a panaszos hátralépett, eközben a homlokán a szemüveg egy kb. 1 centiméteres karcot okozott, amikor az felcsúszott. Ezután a rendőr belépett az udvarra és ismételt felszólította a panaszoszt és a fiát, hogy vessék alá magukat a jogszerű rendőri intézkedésnek, amelynek továbbra sem tettek eleget. Ismételt felszólítást követően a panaszos fiát, aki a panaszoszt uszító szavakkal folyamatosan bízta, hogy ne vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, megbilincselte. A panaszoszt is felszólította, közölte vele, hogy meg fogja bilincselni. A panaszos a rendőri felszólításnak láthatóan eleget tett, de amikor egyik kezére rá akarta a bilincset rakni, akkor aktívan ellenállt, a szabad kezét nem engedte megbilincselni, ezért vele szemben testi kényszert alkalmazott, amelynek során a jobb karját hátra helyzetbe hozta a bilincselés sikeres befejezése végett. További testi kényszer alkalmazására nem volt szükség.

A panaszoszt és fiát a rendőrkapitányság épületébe állították elő, majd a BKSZ-el folytatott egyeztetést követően megállapította K. S. r. törm., hogy bűncselekmény nem történt. A panasossal és fiával szemben a jogszerű intézkedéssel szembeni szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tett.

A panaszos orvosi vizsgálata iránt, a homlokán keletkezett sérülés érdekében intézkedett. Az ambuláns lapon rögzítették, hogy az orrgyökön a sérülés egy 1 centiméter hosszú, vízszintes, karcolt sérülés; a homlokon szintén karcolt felületi sebzés látható, amiket a szemüveg okozott.

A szükséges iratok elkészítését követően a panaszoszt és fiát 2015. január 13-án 21 óra 25 perckor szabadon bocsátották.

A bejelentő az intézkedés végén be tudott menni az ingatlanba, magánlaksértés miatt magánindítványt nem kíván előterjeszteni. Közölte a bejelentő a rendőrrel, hogy az unokája és a veje már hosszabb ideje agresszíven viselkednek vele, ezért javasolta neki a családsegítő szolgálat értesítését a történetekkel kapcsolatban.

Az intézkedésnél jelen volt S. L. r. ftzls., R. G. r. ftörm., P. K. r. törm.

3) Az előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost 2015. január 13-án 19 óra 50 perckor vonták intézkedés alá, amelynek keretén belül az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint, mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták és végezetül az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján előállították. Vele szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert és az Rtv. 48. § b) pontja szerint bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazása előtt figyelmeztetés elhangzott. A bilincset 2015. január 13-án 19 óra 50 perctől 21 óra 10 percig alkalmazták. A rendőri intézkedés során az orrgyökön és a homlokon felületi karcolt sérülés keletkezett. A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján nem kérte hozzátartozója/képviselője kiértékelését.

A rendőri intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a fenti napon és időben a rendőr a panaszos ingatlanjának területén megjelent, mivel onnan bejelentést tett Sz. I., hogy unokája és veje meg akarják verni, ezért kimenekült a házból és nem engedik vissza. A helyszínre érve szóban meghallgatta a bejelentőt, majd a lakásban igazoltatta a panaszost. Ezt követően a rendőr kiment az utcára, hogy ismét beszéljen a bejelentővel, ekkor a panaszos és a fia az udvarra ment és üvöltötte, hogy „ti ide nem jöttök be”. Ekkor a rendőr a törvény nevében szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost és fiát, hogy a jogszerű intézkedésnek engedelmessékedjenek. A panaszos ekkor megpróbálta becsukni és bezárni a kaput, amelyre többször felszólította, hogy ne tegye addig, amíg a rendőri intézkedést nem fejezik be. Mivel a panaszos és a fia a felszólításnak nem tett eleget, ezért a rendőr a kapu becsukását megakadályozta úgy, hogy kézzel benyomta a kaput, amelynek során a panaszos homlokán kb. egy centiméteres karcolásos sérülés keletkezett, amelyet valószínűleg a szemüveg okozott. Ezt követően a rendőr belépett az udvarra és ismételten többször felszólította a panaszost, hogy vesse alá magát a jogszerű rendőri intézkedésnek, amelynek továbbra sem tett eleget, ezért az egyik kezét megbilincselte a rendőr, majd mikor a másik kezére is rá akarta rakni a bilincset azt nem hagyta, aktívan ellenállt, ezért vele szemben testi kényszert alkalmazott. Ezt követően a panaszost a rendőrkapitányságra előállította további intézkedés megtétele céljából. Az intézkedésnél jelen volt S. L. r. ftzls. és R. G. r. ftörm.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiállították és átadták a panaszosnak.

Az előállítás oka 2015. január 13-án 21 óra 25 perckor szűnt meg, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

4) Az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki jelentés a panaszos Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatását, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálását, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti előállítását, az Rtv. 47. § szerinti testi kényszert és az Rtv. 48. § b) pont szerinti bilincselést jog – és szakszerűnek, valamint az Rtv. 15. §-a alapján arányosnak értékelte.

5) Az előállítás idejéről szóló igazolás szerint a rendőrség igazolta, hogy a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján korlátozták a M. Rendőrkapitányság épületében, ahol a panaszos 2015. január 13-án 19 óra 50 perctől 21 óra 25 percig tartózkodott.

A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy az előállítás időtartama alatt sérülése és panasza nem keletkezett.

6) A panaszossal szemben 2015. január 15-én tették meg a szabálysértési feljelentést, amely szerint a panaszos 2015. január 13-án (a fiával egyetemben) 19 óra 50 perckor a Szabs. tv. 216. §-ába ütköző és aszerint minősülő szabálysértést követett el.

A tényállás ismertetésénél szinte szó szerinti egyezés mutatható ki a jelen fejezet 2) alpontjában ismertetett rendőri jelentésben foglaltakkal, így a Testület a tényállás megismérlésétől eltekint, figyelemmel arra, hogy az új, a panaszügy elbírálása szempontjából releváns információt nem tartalmaz.

7) A becsatolt ambuláns napló szerint a panaszos a rendőri intézkedés során orrgyökén és a homlokán megsérült, a szemüveg sérthette meg 2015. január 13-án 19 óra 45 perc körül.

A vizsgálat során megállapította a panaszost megvizsgáló orvos, hogy az orrgyökön egy vízszintes, kb. 1 centiméter hosszú karcolt seb van, a homlokon pedig közel függőleges, kissé balra hajló szintén vágott/karcolt felületű sebzés van.

A prognosztizált gyógyulási időtartam 2-3 nap.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben végrehajtott rendőri intézkedés minden jogalapot mellőzött, így nem értett egyet azzal, hogy őt intézkedés alá vonták, előállították, testi kényszert és bilincset alkalmaztak vele szemben, valamint a magánlakás sértetlenségéhez fűződő jogát a rendőrök azáltal megsértették, hogy tiltakozása ellenére beléptek a magánterületére. Ezen kívül a rendőri intézkedés során sérülése keletkezett, amelyet a rendőrök okoztak neki. Végezetül kifogásolta, hogy a rendőrök kifejezett kérése ellenére nem

azonosították magukat és olyan hangnemben beszéltek vele az intézkedés folyamán, amelyet ő kifogásolt.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogát, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikkében rögzített magánlakás sértetlenségéhez fűződő jogát illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta meg, hogy az adott történeti tényállás alapján kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonták-e intézkedés alá a panaszost.

A panaszos elmondta, hogy éppen hurkát töltött a fiával, az anyósával és annak barátnőjével, amikor hirtelen nézeteltérés alakult ki a fia és az anyósa között. Az elmondása szerint ittas állapotban lévő anyósa kiment az ingatlanból és átment a barátnője lányához, akitől kérte, hogy hívjon rendőrt. Ekkor az anyós barátnője és lánya átmentek a panaszoshoz, hogy beszéljenek a kialakult helyzetről, de valószínűleg ekkor hívhatott rendőrt a panaszos anyósa, mert a panaszos már csak annyit tapasztalt az egészből, hogy a két hölgy távozása után két rendőr jelent meg az ingatlanának területén, kikérdezte őt és fiát.

A rendőrség elmondása szerint a panaszos anyósa, mint bejelentő hívta fel a rendőrséget a fentebbi napon és kért rendőri intézkedést. A bejelentésben elmondta, hogy unokája és veje meg akarják verni, ezért ő kimenekült a házból és nem engedik vissza; így erre tekintettel kérte a rendőri intézkedést.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességnek időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A (2) bekezdés szerint a magánérdek védelme a törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra

büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Jelen rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. §-a egészíti ki azzal, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A panaszos és a rendőrség által elmondott információk egybecsengenek tekintetben, hogy a rendőrség a helyszínen a panaszos anyósának a bejelentésére jelent meg. Amikor a rendőrök megérkeztek a helyszínre, meghallgatták a bejelentőt, aki elmondta, hogy összeveszett az unokájával, aki összetörte a virágait és meg akarta őt verni. Előadta azt is, hogy annyira fél, hogy megverik, hogy nem mer visszamenni a lakásba. Ezt követően mentek be az ingatlan területére a rendőrök, hogy meghallgassák a panaszost és a fiát is, hiszen a bejelentő által közölték bűncselekmény elkövetésének a gyanúját is felvetették. Az ingatlan területére az anyós engedte be őket.

A telefonos bejelentés egyrészt felvethette a Btk. 164. §-ába ütköző testi sértés bűncselekmény elkövetésének a gyanúját, amely szerint:

- (1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.
- (2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (3) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértést
 - a) aljas indokból vagy célból,
 - b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére, illetve
 - c) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére
 követik el.
- (5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértés maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okoz.
- (6) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a súlyos testi sértést
 - a) aljas indokból vagy célból,
 - b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére,
 - c) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére,
 - d) maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okozva,
 - e) különös kegyetlenséggel
 követik el.
- (7) Aki a (3) vagy (6) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (8) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz.
- (9) Aki a súlyos testi sértést gondatlanságból követi el, vétség miatt
 - a) a (3) bekezdésben meghatározott esetben egy évig,
 - b) a (6) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott esetben három évig,
 - c) életveszélyes sérülés okozása esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(10) A (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.

A bejelentés a lakásba történő vissza nem engedés tekintetében pedig felveti a Szabs. tv. 166. §-ába ütköző magánlaksértés szabálysértés elkövetését, amely szerint:

(1) Aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen, szabálysértést követ el.

(2) Magánlaksértés miatt szabálysértési eljárásnak csak magánindítványra van helye.

A fentiekben kifejtettek alapján a bejelentésben közölt információk, nevezetesen a verés, azaz fizikai erőszak kifejtésének potenciális lehetősége, valamint a lakásba történő vissza nem engedés felvethették jogellenes cselekmények, a bejelentő sérelmére történő elkövetését. Az, hogy a bejelentő ezen információkat a rendőrség tudomására hozta a Testület véleménye szerint a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, hiszen ki kellett mennie a rendőröknek a helyszínre és meg kellett győződniük arról, hogy valóban a két említett jogellenes cselekményt a bejelentő sérelmére követték-e el, mikor és kik. Hiszen a szükséges intézkedéseket a cselekmények elkövetése esetén a rendőrségnek, tekintettel arra, hogy bűnüldöző és közrendvédelmi hatóságként (is) funkcionál a rendőrség haladéktalanul meg kellett tennie a jogellenes helyzet megszüntetése érdekében. Emiatt a Testület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jelent meg a bejelentés helyszínén és kezdeményezett intézkedést a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

A fentiekben ismertetettekre tekintettel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga az intézkedés kezdeményezése kapcsán.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

2.1.) Az előállítás jogalapja tekintetében a Testület a következő megállapításokat tette.

A rendőrségi átirat szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pont I. fordulata alapján állították elő.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

Míg a panaszos előadta, hogy álláspontja szerint nem követett el semmit, mégis az egyik pillanatban a rendőrök – erősítés hívását követően – közölték vele, hogy előállítják. Ezzel szemben a rendőrség arról tájékoztatta a Testületet, hogy miután meghallgatták a panaszost és a fiát, akik egyébként a bejelentő által közölteket cáfolták, így a rendőrök ismét visszamentek a bejelentőhöz, aki kitartott az általa elmondottak mellett. Ezt erősítette meg az is, hogy az udvaron valóban virágcserepek heverték szanaszét. A bejelentő meghallgatása közben a panaszos és fia kiment az ingatlanból és a bejelentő, valamint a rendőrök irányába rohant. A rendőr ekkor megkérte mindkét személyt, hogy hagyják abba a kiabálást és a magatartásukat, mert ezzel zavarják a jogszerű rendőri intézkedést. A panaszos továbbra is kiabált és azt

mondta a rendőröknek, hogy sem ők, sem pedig a bejelentő nem mehet be az ingatlan területére. A rendőr többször, a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost, hogy hagyja abba a magatartását és vesse alá magát a jogszerű rendőri intézkedésnek, amire a panaszos úgy reagált, hogy be akarta zárni a kaput, amit megakadályozott a rendőr. Ekkor a panaszos fia hangosan bízta az apját, hogy ne hagyja abba a magatartását. Ezt követően a panaszost felszólították, hogy vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, ellenkező esetben előállítják. Mivel a panaszos továbbra sem hagyta abba a magatartását a rendőr az előállítás tényleges foganatosítása mellett határozott, amelynek a jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata adta, tekintettel a panaszos magatartására, amely felvetette a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésébe ütköző szabálysértés megvalósítását.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont értelmezése alapján kijelenthető, hogy az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges (konjunktív elemek): a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti szabálysértés elkövetésének gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás, amely a jogszerűtlen magatartás abbahagyására irányul; és végül c) az, hogy a rendőri felszólítás ellenére a személy, vagy személyek csoportja ezen jogsértő magatartás elkövetését mégis folytatja. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

a) A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőrség átiratban egyöntetűen a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésében szabályozott jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség tényállását jelölte meg az előállítás végrehajtását megalapozó jogellenes cselekményként. A Szabs. tv. 216. §-a szerint „aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló, passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

Azt a panaszos sem kifogásolta, hogy a helyszínen engedetlen volt, vagyis szóban többször kifejezte, hogy nem érti, hogy miért tartózkodnak a rendőrök az ingatlanán, pedig nem követett el semmit. Tekintettel azonban arra, hogy a Testület korábban megállapította, hogy a panaszossal szemben a rendőrség kellő jogalap birtokában kezdeményezett intézkedést, így a panaszosnak minden tekintetben együtt kellett volna működnie a rendőrséggel annak érdekében, hogy minél hamarabb és minél hatékonyabban a rendőrség felderítse azt, hogy mi történt, vagyis hogy a bejelentő által közölt információk mennyiben fedik a valóságot. A panaszos sem tagadta azt, hogy ellenséges magatartást tanúsíthatott az intézkedés alatt; sőt a rendőrség elmondta, hogy nemcsak szóban, hanem a kerítés kapu bezárásával is a panaszos meg próbálta „kizárni” a rendőröket és egyben távol tartani őket magától, a lakásától és a fiától. Ezt a tényt a panaszos is megerősítette beadványában. Erre tekintettel tehát megállapítható, hogy a rendőri intézkedés jogszerű volt, amelyet a panaszos mind szóban, mind pedig tetteiben is akadályozott.

b) Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított volna,
- az eljáró rendőrök felszólították volna ezen ellenszegülő magtartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta volna.

Az, hogy a helyszínen egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedés zajlott, a Testület rendelkezésére bocsátott információk alapján megállapítható volt. A panaszos maga sem tagadta azt, hogy ellenállást tanúsított a rendőri intézkedéssel szemben, amely mind szóban, mind pedig tetteiben is megnyilvánult. A rendőr először a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával szólította fel a panaszost magatartásának abbahagyására, hiszen folyamatosan ordibált, kiabált, ezáltal pedig zavarta a rendőri intézkedés eredményes lefolytatását. Figyelemmel arra, hogy a panaszos – a rendőrség elmondása szerint – nem tett eleget a rendőri felszólításnak és cselekményét tovább folytatta, a rendőr ismét felszólította a panaszost a cselekménye abbahagyására és együttműködésre szólította fel a panaszost. Ezt követően a panaszos azt ordította a rendőrök irányába, hogy sem ők, sem pedig a „vénaasszony” (bejelentő, az anyós) nem mehet be a házba, amelyet úgy próbált megakadályozni, hogy elkezdte bezárni kulccsal a kaput. A rendőr ismét felszólította a panaszost az együttműködésre, de mivel tovább folytatta a magatartását beavatkozott, meggátolta a panaszost abban, hogy bezárja a kaput és figyelmeztette, hogy amennyiben nem hajlandó együttműködni, akkor előállítják. A panaszost eközben a fia folyamatosan buzdította az ellenállás kifejtésére. A panaszos mivel ismételen nem tett eleget a rendőri felszólításnak, ezért a rendőr intézkedett a panaszos előállítása érdekében. A tanúsított magatartást a panaszos beadványa, ha nem is kifejezetten, de közvetetten megerősíti, mert kitér arra, hogy valóban szólt a rendőröknek, hogy nem engedi be őket a továbbiakban az ingatlanja területére, valamint hogy valóban be akarta zárni az ajtót, ezzel pedig elzárva a rendőrök útját attól, hogy a panaszoshoz vagy akár a fiához lépjenek.

Mindezek alapján az előállításhoz a jogalkotó által megkívánt három feltétel a Testület álláspontja szerint megvalósult, ezért az előállításnak a rendőrség által megjelölt Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogalappal szolgált, így véleménye szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítás jogszerűtlensége kapcsán.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítás jogalapja miatt.

2.2.) Mivel ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről a döntést, a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, ellenszegült, ezáltal akadályozta a jogszerű rendőri intézkedés eredményes lefolytatását és így magatartásával szabálysértést valósított meg. A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörjék és a szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

Az utóbbi kérdés tekintetében a Testület véleménye szerint a panaszos adatai a helyszínen rendelkezésre álltak, hiszen amikor a rendőrök a helyszínre kiérkeztek, akkor a panaszost a bejelentő meghallgatását követően igazoltatták, viszont a Testület álláspontja szerint a panaszos és fiának ellenszegülését más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, így a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére, más kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás. Ezért a Testület véleménye szerint a panaszossal szemben fogatosított személyi szabadságot korlátozó intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben fogatosított előállítás megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így az arányos volt, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

2.3.) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszost az előállításról szóló igazolás szerint 2015. január 13-án 19 óra 50 perc és 21 óra 10 percre állították elő.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok és felvételek alapján közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A bejelentés helyszínére a rendőrség 19 óra 30 perc körül érkezett meg. Ekkor igazoltatták és részletesen meghallgatták a bejelentőt. Ezt követően igazoltatták a panaszost és a fiát az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján, majd az általuk előadottakat (mivel ellentétben álltak a bejelentő által közölt információkkal) ismételtén közölték a bejelentővel. Ezt követően jelent meg a panaszos az udvaron a fiával. A felszólításokat és figyelmeztetéseket követően az Rtv. 32. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján előállították, majd az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, az Rtv. 48. § b) pontja alapján bilincseltek, amely végrehajtásához az Rtv. 47. § alapján testi kényszert alkalmaztak. Ezt követően szállították át a kapitányságra, ahol valószínűleg meghallgatták a panaszost. Bár a rendőrség érdemben nem nyilatkozott atekintetben, hogy milyen cselekményeket fogatosítottak a panaszossal szemben, de a panaszos beadványában elmondta, hogy az anyósa meghallgatását követően őt is meghallgatták, majd kitöltötték a szükséges dokumentációkat és végül 21 óra 25 perckor szabadon bocsátották.

A fentiek alapján tehát a panaszos előállítása összesen 1 óra 35 percen keresztül tartott. A Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadságának korlátozása jogszerű és arányos volt, hiszen ezen időtartamon belül érdemi cselekményeket hajtottak végre a panaszossal szemben és nem volt olyan „holtidő”, amikor a panaszos feleslegesen, bármiféle cselekmény fogatosítása nélkül tartózkodott volna a kapitányság épületében. Így erre tekintettel az előállítás időtartama kapcsán a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

Így a fentiekre tekintettel, a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás ideje kapcsán, hiszen az megfelelt az Rtv. 15. §-ában foglalt követelménynek.

3) A Testület ezt követően a panaszos bilincselésének körülményeit vizsgálta meg.

a) A bilincs jogossága kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A rendőrség a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) pontja szerint alkalmazott bilincset. A kapitányságvezető kivizsgálásában megállapította, hogy azért alkalmaztak az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben bilincset az előállítás fogatosítása során, hogy az előállítás

során rendkívüli esemény ne következzen be. A kapitányságvezető erre tekintettel a bilincselést jogszerűnek találta, sőt kifejezte, hogy a bilincselést az Rtv. 48. § d) pontja is megalapozta. A panaszos 2015. január 13-án 19 óra 50 perc és 21 óra 10 perc között viselte a bilincset, azaz összesen 1 óra 20 percen keresztül alkalmazott vele szemben a rendőrség kényszerítő eszközt.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat. A 48. § alapján továbbá a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat egészíti ki. A jogszabály 39. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan”. Ugyanezen törvényhely határozza meg azt, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása minek minősül: „a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat; b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján igyekszik azt megakadályozni; c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre támad. Testi kényszer, vagy megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés a 40. § (1) bekezdése értelmében akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A bilincseléssel összefüggésben pedig a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésében példalózó jelleggel felsorolja, hogy az adott kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben kivel szemben indokolt:

- „a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására büncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

Tehát a rendőrség a panaszos bilincselésének a jogalapjaként a támadás megakadályozását jelölte meg, tekintettel arra, hogy a panaszos ellenálló magatartást tanúsított a rendőri intézkedés során. A Testület megállapította azt, hogy a panaszos valóban nem működött együtt a rendőrökkel az intézkedés során, ezért állították elő. Amennyiben azonban az előállítás foganatosítására irányuló felszólítás eredményre nem vezetett, akkor az arányosság és fokozatosság elvére tekintettel először a panaszossal szemben testi kényszert kellett volna alkalmazni az előállítás sikeres végrehajtása érdekében. A rendőrök jelen esetben rögtön bilincselni kezdték a panaszost, és amikor aktívan ellenállt a panaszos a bilincselésnek csak azt követően alkalmazták vele szemben testi kényszert, hogy sikeresen megbilincselhessék őt. A Testület véleménye szerint fordítva kellett volna eljárni a rendőröknek, nevezetesen először testi kényszer kifejtésével kellett volna a panaszost beültetni a rendőr gépjárműbe és, ha ennek során a panaszos ellenállt volna, akkor kellett volna bilincset alkalmazni vele szemben. Ezen tényekre tekintettel a Testület nem találta megalapozottnak a rendőrség Rtv. 48. § b) pontjára történő hivatkozását a bilincs-használat vonatkozásában. Álláspontja szerint a bilincselés helyes jogalapja az Rtv. 48. § d) pontjára történő hivatkozás lett volna, azaz az ellenszegülés megtörése, amennyiben annak megtörésére a testi kényszer nem lett volna elegendő. Erre tekintettel a Testület véleménye szerint sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető joga a panaszos bilincselése kapcsán.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető jogának a sérelmét állapította meg a bilincselés kapcsán.

4) Az alkalmazott testi kényszer tekintetében a Testület az alábbi következtetésre jutott.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben a bilincselés során alkalmazott testi kényszert a rendőrség annak érdekében, hogy a panaszos aktív ellenszegülését megtörje, amelyet a bilincs felhelyezésével szemben fejtett ki. Ezt indokolta az a tény, hogy a panaszos a jogszerűen intézkedő rendőri felhívásra nem reagált, az előállításra történő felszólításra sem volt hajlandó együttműködni. Először úgy tett mintha hagyná magát megbilincselni, majd aktívan ellenállt, ezért alkalmazott vele szemben a rendőrség testi kényszert az Rtv. 47. § (1) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdésében foglalt követelmények figyelembevételével.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése alapján a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat.

Az Rtv. testi kényszerre vonatkozó rendelkezéseit a Szolgálati Szabályzat 40. §-a egészíti ki. Az (1) bekezdés szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. Továbbá a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

Tekintettel arra, hogy az előző pontban a Testület a panaszos bilincselését jogalap nélkülinek ítélte meg, így a kifejtett testi kényszer kapcsán sem határozhatott másként, hiszen azt a rendőrség a bilincselés végrehajtása érdekében alkalmazta a panaszossal szemben. Emiatt az alapjogot sértő bilincselés foganatosítása érdekében alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz való jogának a sérelmét állapította meg.

Az alapjogot sértő bilincselés végrehajtása érdekében alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapította meg.

5) A Testület megvizsgálta azt, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában mentek-e be a panaszos ingatlanába.

A panaszos elmondta, hogy valószínűleg az anyósa engedhette be a rendőröket a kapun belülről az ingatlan területére, amikor a rendőrök őt és a fiát meghallgatták a bejelentő által elmondottakkal kapcsolatban. Ezt követően a rendőrök kimentek az ingatlanból és az anyóssal beszélgettek a kapun kívül, amikor a panaszos közölte a rendőrökkel és az anyósával is, hogy „ide nem jöttem be”, majd elkezdte bezárni a kaput kulcsával, amelyet az egyik intézkedő rendőr megakadályozott, hiszen azt berúgta, így bement a kapun belülről, megbilincselte a panaszost és előállította.

A rendőrség tájékoztatása szerint, amikor a bejelentés alapján megérkeztek a helyszínre, akkor a bejelentő várta őket, aki beengedte őket az ingatlan területére. Ezt követően mentek be az ingatlanba a rendőrök meghallgatni a bejelentésben közölt vonatkozásában a panaszost és a fiát, majd kimentek a kerítésen kívülre, hiszen a bejelentő ismételt meghallgatása vált szükségessé, aki a kerítésen kívül, az ingatlan előtti járdán várakozott. A rendőri jelentés szerint a panaszos és fia a házból kiment és az udvaron ordibáltak, zavarták a rendőri intézkedést. Az intézkedő rendőr többszöri felszólítása ellenére sem hagyták abba ezen cselekedetüket, ezért az általuk elkövetett cselekmény alkalmas volt a Szabs. tv. 216. §-ába ütköző és minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetésére. Erre tekintettel, mivel a fenti cselekményt a panaszos és fia többszöri rendőri felszólítás ellenére sem hagyta abba, ezért az intézkedő rendőr a rendőrkapitányságra történő előállításuk mellett döntött. Ezt követően az ingatlan udvarára kívántak bemenni az előállítás

foganatosítása érdekében, de ezt a panaszos azon cselekedetével, hogy a kaput be akarta zárni, megpróbálta megakadályozni. Az intézkedő rendőr ezért a kapura ráfogva azt benyomta, amely hatására a panaszos hátralépett és közben az ajtó fejének ért, amely során a szemüvege a homlokán karcot okozott, így az intézkedő rendőrök az udvarra be tudtak lépni, amelyre az Rtv. 39. § (1) bekezdésének h) pontja adott felhatalmazást a számukra.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése alapján a rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sértetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A rendőrség által hivatkozott Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítására céljából.

Jelen ügy kapcsán a panaszos sem kifogásolta azt, hogy a rendőrök az anyósa engedélye mellett beléptek az ingatlanba. Ő azt panaszolta, hogy a rendőrök kifejezett hozzájárulása nélkül, másodjára léptek be a kapun belülré. Habár a panaszos és a rendőrség álláspontja ellentétben áll egymással tekintetben, hogy a rendőr valóban berúgta a kaput, avagy sem megállapítható, hogy a rendőr a panaszos előállításának foganatosítása érdekében lépett be a kapun belülré. Mivel a Testület a panaszos előállítását jogszerűnek ítélte meg, így véleménye szerint annak foganatosítása érdekében a rendőrségnek be kellett lépnie a panaszos ingatlanjához a területére, hiszen másként nem kerülhetett volna a rendőr közvetlen interakcióba a panaszossal, ráadásul úgy, hogy a panaszos végig kiabált, amellyel együtt nem működését fejezte ki. Emiatt a Testület véleménye szerint a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosította a rendőri intézkedést a panaszos ingatlanjának a területén, ezért nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető joga.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület álláspontja szerint a magánlakásban foganatosított intézkedéshez az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja kellő jogalapot szolgáltatott, így nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető joga.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés során sérülése keletkezett, amely rendőri bántalmazás eredményeként keletkezett.

A panaszos beadványában előadta, hogy amikor a panaszos a rendőrökre zárta a kaput és elköszönt tőlük, akkor erre azt válaszolták, hogy előállítják a panaszost és a fiát is. A panaszos visszakérdezett, hogy milyen alapon, hiszen nem csináltak semmit. Ekkor a rendőrök már erősítést hívtak, rájuk rúgták a kaput. A panaszos kezét kicsavarták, az orrába könyököltek úgy, hogy még a szemüvege is leesett és megsérült, az orrnyerge vérezni kezdett, majd nekivágták a kerítésnek, megbilincseltek és bevitték a fiával egyetemben a rendőrségre.

A rendőrök a panaszos által közltekkel ellentétes információkat hoztak a Testület tudomására. Amikor az intézkedő rendőr meg akarta akadályozni azt, hogy a panaszos belülről bezárja a kaput, a kapura kívülről kézzel ráfogott és benyomta azt, amely során a panaszos hátralépett, miközben a homlokán a szemüvege kb. 1 centiméteres karcot okozott, amikor az félrecsúszott. A rendőrség a panaszos orvosi vizsgálata iránt intézkedett, mellékelte

az ambuláns lapot is, amely szerint az orrgyökön egy vízszintes, kb. 1 centiméter hosszú karcolt seb van, a homlokon pedig közel függőleges, kissé balra hajló szintén vágott/karcolt felületű sebzés van. A sérülés gyógytartama 2-3 nap.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

Habár a panaszos és a rendőrség által közölt információk ellentétben állnak egymással a sérülés keletkezése kapcsán, mégis a rendelkezésre álló ambuláns lap szerint megállapítható, hogy ha a rendőrök valóban belekönyököltek volna a panaszos orrába, akkor nem felületi, karcolt sérülés keletkezett volna, hanem súlyosabb, 2-3 napnál valószínűleg később gyógyuló sérülés. Emiatt a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos szemüvege okozhatta a felületi, 1 centiméteres, karcolt sérülést a panaszoson. Ezért a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség nem bántalmazta a panaszost az intézkedés során, hiszen annak eredményeként más típusú sérülés keletkezett volna a panaszos testén, így a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz való alapvető joga.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök nem bántalmazták a panaszost az intézkedés során, így a Testület úgy határozott, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságából levezethető testi épséghez való alapvető joga.

7) Végezetül a Testület megvizsgálta a rendőrök szolgálati fellépését érintő kifogásokat.

a) A panaszos sérelmezte az intézkedő rendőrök által alkalmazott hangnemet, hiszen az megítélése szerint durva volt.

Az intézkedő rendőrök állítása szerint a panaszossal kulturáltan beszéltek, azonosítási kötelezettségüknek eleget tettek. Szolgálatukat egyenruhában látták el, amelyen azonosítószámuk, nevük, rendfokozatuk kítűzésre került. Az intézkedés megkezdése előtt a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak és közölték nevüket, rendfokozatukat, azonosító számukat és az intézkedésük okát; ennek ellenkezőjéről csak a panaszos tett kijelentést.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a rendőrség és a panaszos is eltérő információkat hozott a Testület tudomására a rendőrök által alkalmazott hangnem vonatkozásában a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amely kapcsán megítélhette volna a panaszos kifogásának megalapozottságát, vagy annak alaptalanságát. Figyelemmel a tapasztalt ellentmondásra, amelyet a Testület a rendelkezésre álló bizonyítási eszközei szűkös volta, valamint a bizonyítékok csekély számára tekintettel feloldani nem tudott ezért csak úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök által alkalmazott hangnem kapcsán.

A tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök által használt hangnem kapcsán.

b) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök a többszöri, kifejezett kérése ellenére sem azonosították magukat. Az intézkedés vége felé az egyik rendőr pusztán hátrakiabált nekik, hogy a neve K. S.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök eleget tettek azonosítási kötelezettségüknek. Szolgálatukat egyenruhában látták el, amelyen azonosítószámuk, nevük, rendfokozatuk kitűzésre került. Az intézkedés megkezdése előtt a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak és közölték nevüket, rendfokozatukat, azonosító számukat és az intézkedésük okát; ennek ellenkezőjéről csak a panaszos tett kijelentést.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Figyelemmel arra, hogy a rendőrség határozottan visszautasította a panaszos állításának valóságalapját az azonosítás kapcsán, így a Testület ismét egy olyan ellentmondást tapasztalt ezen panasz vonatkozásában, amelyet nem tudott feloldani a rendelkezésére álló bizonyítási eszközeinek és a bizonyítékoknak a segítségével. Ezért nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amely során megvizsgálhatta volna a panaszos kifogását, így nem a Testület csak arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme a rendőrök azonosítása kapcsán nem megállapítható.

A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök azonosítása kapcsán.

IV.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában intézkedtek a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület szintén kellőképpen megalapozottnak tekintette a panaszos előállítását, így azt jogszerűnek és arányosnak ítélte meg, így álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga az előállítás foganatosítása kapcsán. Azonban a panaszossal szemben alkalmazott bilincs vonatkozásában megállapította, hogy a rendőrség nem tartotta be a fokozatosság és arányosság elvét, így a panaszos bilincselésének jogalapjaként nem fogadta el az Rtv. 48. § b) pontjára történő hivatkozást, így a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét állapította meg. Mivel a rendőrök a jogalapot nélkülöző bilincselés foganatosítása érdekében alkalmaztak testi kényszert, így a Testület csakis úgy határozhatott, hogy a kifejtett testi kényszer kapcsán sérelmet szenvedett a panaszos emberi méltóságból levezethető testi épséghez fűződő alapvető joga. A magánlakásban foganatosított intézkedés során nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő joga. A rendőrök által alkalmazott hangnem kapcsán a Testület nem tudta feloldani a tényelőadások között feszülő ellentmondást, így véleménye szerint a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a sérelme nem megállapítható. Szintén ezen okra tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök azonosítási kötelezettsége vonatkozásában.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2015. június 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag